

DOLENJSKI

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDZ Novo mesto — Izjava vsako sredo — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RACUN pri Komunalni banki v Novem mestu štev. 60-KB-16-Z-24

Stev. 10 (416)

LETNO IX.

NOVO MESTO, 12. MARCHA 1958

UREUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predel Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vracamo — TISKA Casopisno podjetje »Slovenski poročevalci« v Ljubljani

Pravilnost naše poti

VOLIVCI POVSOD POTRJUJEJO

Zadnja nedelja je potekla v stopnjevanih pripravah na volitve novih ljudskih skupščin, ki jih bomo imeli čez petih 14 dni. Povsod je bila udeležba na predvolilnih zborovanjih prav dobra. Navzite mrazu in slabim potem, snegu in blatu so ljudje množično prihajali na zbere in poslušati poslanske kandidate, se z njimi pomenili o številnih gospodarskih in drugih vprašanjih. Volilne priprave so dragocena šola tako za politične delavce, za funkcionarje organizacij in gospodarskih podjetij, kot za najširše množice volivec. Zanimanje za našo politiko, dosežene uspehe in nove naloge, je povsod izredno veliko.

V Starem trgu ob Kolpi je pred približno 150 volivci govoril v nedeljo dopoldne poslanski kandidat NIKO SILIH. Potem ko je opisal naš doseganji razvoj in naloge, ki so pred nam, so se oglašili tudi ljudje in razpravljali o težavah, ki jih ima Poljanska dolina: o obrtnih delavnicah, ki bi jih bilo treba ustavljati, o boljši avtobusni zvezi z občino, o nadaljevanju gradnje ceste čez Tančo goro, o osemletki v Starem trgu itd. Popoldne je bilo zborovanje na Sijnjem vrhu, kjer so volivci seznanili tovarša Silihu z gospodarskimi vprašanji svojega okolisa.

Poslanska kandidata VIKTORA ZUPANČIČA in NIKO BELOPALOVIČA sta govorila v nedeljo dopoldne v Dol. Toplicah, popoldne pa v Hinjah. Zlasti v Hinjah, kjer je bilo na zboru veliko mladih ljudi, so

se volivci z njima pomenili o katastru, ki ni urejen, o težavah, ki jih imajo zaradi bližnje drž. lovišča, iz katerega prihaja divjad in dela škodo na poljih in pod. Na Gabru se je zborovanja udeležilo približno 80 ljudi, približno toliko pa popoldne tudi na Stefanu. Ing. VILMA PIRKOVIC je v občini krajih razpravljala z ljudmi predvsem o kmetijskih vprašanjih in večji proizvodnji na vasi. Volivci iz Stefana bodo preko občinskega odbora skušali urediti tudi več perečih vprašanj v zvezi z avto cesto, da pa so tudi pobjudo za ustavitev šivalnice v Trebnjem.

V Stopičah sta pred polno dvorano volivcev govorila poslanska kandidata JOZE BORŠTNAR in MAKOVE VAL. Volivci so z njima obravnavali razne krajevne gospodarske vprašanja in bili zadovoljni z obiskom in razgovorom.

Viktor Avbelj v Mirni peči

Na predvolilnem zborovanju v Mirni peči je 9. marca govoril poslanski kandidat tega območja, ki je reprezentiral zbor, podpredsednik Izvršnega sveta ljudske republike Slovenije, tovarš Viktor Avbelj. Dvorana zadružnega doma je bila polna volivcev iz Mirne peči in okolice, kot se ni bila. Zborovanje se je udeležilo okoli 250 ljudi.

Tovariš Avbelj je najprej obrazožil gospodarski položaj

toliko usposobiti, da bodo konsolidirati, katerem so volivci postavili nekaj vprašanj, se kar niso hoteli ločiti od kandidata. V ozemlju razgovoru v dvorani po končanem zborovanju in še pozneje so ljudje svojega poslanskega kandidata seznanili z raznimi problemi njihovih vasi.

Veliko zborovanje v Podbočju

Izredno dobra udeležba je bila tudi na zborovanju v Podbočju, kjer sta govorila množica volivcev poslanska kandidata FRANC PIRKOVIC in LUKE DOLENC. Predsednik Pirkovič je s preprosto besedo razložil najprej boj in napore naših narodov, da smo dosegli to, kar imamo. Opisal je delo občin skupščin, gospodarstvo domačega okraja in naloge, ki nas čakajo na tem

industrije na Dolenjskem. Tudi tu se je po govorih razvilo živahnograzapravljanje o krajevnih gospodarskih vprašanjih. Poudariti moramo, da se je zborovanja v Podbočju udeležilo zlasti veliko žena — dokaz, da jim ni vseeno, kako bo Podbočje krenilo naprej.

Bližka se je začela: konec jeseni mora biti dobojevana z zmago mlađinskih delovnih brigad. Da so bili že prvi dnevi nadveč razgibani in polni navdušenega leta mladih žadriljev, pove fotografija: 250 m vodovodnega jarka I. novomeške brigade! In to je še začetek.

O CEM PREMALO GOVORIMO IN PISEMO

Napredek zadnjih štirih let

V predzadnjem številki Dolenjskega lista smo si ogledali vrednost proizvodje in rast narodne gospodarstva v okraju v letih 1954 - 1957 (iz govora predsednika OLO Novo mesto tovarša Franca Pirkoviča v Ljubljanskem Radu 18. februar 1958). Danes si ogledimo podrobnejše, kako so napredovali v tem času posamezne panoge v gospodarstvu.

V preteklem obdobju so posamezne gospodarske panoge različno napredovali. O tem nam več pove pregled dvige narodnega dohodka v primerjavi z letom 1954:

Industrija in rudarstvo - 147 (računajoč leta 1954 z osnovno 100), kmetijstvo 128, gozdarstvo 133, gradbeništvo 46, promet 130,

trgovina 116, gostinstvo 116, obrt 128, intelektualne usluge 188 in dejavnost kmetijskih združenj.

Najdlje sta segla industrija in rudarstvo, velik je pa tudi vzpon dejavnosti kmetijskih združenj predvsem v odkupih. Preglej pa ne bi bil popoln, če ne povemo še, kako so posamezne panoge udeležene v skupnem narodnem dohodku okraja.

Njihov delež je bil sicer vsako leto drugačen, lani pa so imele naslednje razmerje:

NARODNI DOHODEK OKRAJA: 100%: od česar odpade na industrijo in rudarstvo 28 odst., kmetijstvo 44,1 odst. gozdarstvo 3,4 odst., gradbeništvo 3,4 odst.

promet 3,1 odst., trgovina 3,2 odst., gostinstvo 1,3 odstotka, obrt 6,5 odst., komunalna dejavnost 0,6 odst., intelektualne usluge 0,2 odst. in kmetijske zadruge 4,4 odstotka.

Odločajoči delež odpade na preteklec. Zal gre povečanje za 28 odst. v letu 1957 bolj na drž. cene kmetijskih pridelkov kot na večjo proizvodnjo. Letos je bila izredno ugodna, zlasti glede pridelkih krompirja. Živilnoreja je napredovala nekoliko bolje od poljedelstva. V primerjavi z letom 1956 je bil odkup goveje živilne in telet večji kar za 6000 glav in za 3900 mesnatih prasičev in pujškov.

V kmetijstvu smo torej dosegli še premalo, zlasti ce upoštevamo, da je to najmočnejše panoge narodnega dohodka. Kmetijska podjetja so presegla 100%, kar je prijavilo nad 150.000 mladičev, izbranih bo pa le 55.000, zelo najpospolnejših in najboljših. Tačnije bo letos sodobno opredeljeno. Vsako bo imelo televizijski sprejemnik, svojo kino dvoranico, radio, razglasno postajo in pod. Večji problem bo preskrba z vodo, ker so zahteve sanitarne službe velike.

Mladine se bo lahko vsestransko športno uveljavljala. Za razliko od prejšnjih delovnih akcij letos ne bo težišče na amaterizmu brigadirjev, temveč na sporedno — nudili jim bomo bogat in kvalitetno sporedno najrazličnejših prireditv. Načrti so načrti, ki jih bo celoten sporedno bodo letos zelo kvalitetne. Zvezza športov Jugoslavije pripravlja skupno z Zvezdo Partizana vse nastopov naših najboljših športnih ekip, ki jih bo treba pravljati. Potrebno bo tenuje sodelovanje, da bo celoten sporedno lahko uspešno usrečen. Partizanski športni organizaciji v kralju vzdolj avto ceste bodo lahko z vsemi temi svoje delo kreplje poživile ter se moralno in materialno okreplje. Gostovanja in obiski kvalitetnih ekip bodo tudi steči imeti velik propagandni značaj za šport in telesne vježbe v novomeškem okraju.

Iz govora komandanta Glavnega štaba MDB tov. MICHA NOVKOVICA na okrajski skupščini Partizana v Dol. Toplicah 2. marca 1958.

kmetijstvu dobril 71 odstotkov prebivalcev novomeškega okraja. Splošen napredok okraja zahteva, da kmetijsko proizvodnjo močno dvignemo z uporabo naprednih agrotehničnih ukrepov in s poglobljenim pogodbnim sodelovanjem kmetov z drugimi.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Vodič po Dolenjski

Z gradnjo avtomobilskih cest v enotnosti, bo odprtja pot Dolenjski, tudi v turističnem pogledu. Nadaljnji koraki v tem pogledu bo modernizacija ceste Novo mesto-Metlika-Cmonec-Vinica z izhodom na Lutjano, to je na avtomobilsko cesto Zagreb-Reka. Tako bodo naravne lepote Dolenjske in njeni druge znamenitosti dostopne domačim in tujim turistom.

Potreba po preglednem vodiču po Dolenjski je zaradi tega eden večja. Sklep o izdaji takega vodiča bo bil sprejet že pred leti, toda do uresničitve ni prišlo. Turistična podvezja Dolenjske bo v sodelovanju z ljudskimi odbori izdala VODIČ PO DOLENJSKI. Izdaja vodiča je predvidena še pred letnjo turistično sezono.

Vodič bo vseboval kratek opis geografskih značilnosti Dolenjske, obširnejši pa njen zgodovinski razvoj, zlasti obdobje narodnoosvobodilne vojne. Opisani bodo vsi večji kraji na Dolenjskem od Grosuplja do Kolpa in Save s kratkimi podatki o glavnih značilnostih kraja in bližnje okolice. V Vodiču bo zajet tudi dober gospodarski in kulturni razvoj Dolenjske v poslovnih letih. Opredelen bo s streljivimi fotografijami, risbami in zemljovidom Dolenjske. Imel bo velikost zepnega formata z okoli 100 do 120 stranami.

Ker bo vodič hkrati tudi dober propagandni priročnik za naša podjetja in ustanove, se je izdajatelj Vodiča obrnil na te, da je primernim ogledi podprejo izdajo tega potrebnega priročnika.

Z zborovanjem v Šentrupertu

V torku, 4. marca, je bilo predvolilno zborovanje tudi v Šentrupertu pri Mokronogu. Udeležili so se ga razen velikega števila volivcev tudi poslanski kandidati JOZE BORSTNAR, FRANC KRESE — COBAN in TONE PIRC. Govorili so na jugoslovanski zunanji politiki, naši borbi za mir in o številnih gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo vsakogar.

Noc, v sredo, 12. marca, pa bo ob pol sedmih zvečer veliko predvolilno zborovanje na Mirni za ves mirenski okoliš in vas Mirno. Zborovanje bo v domu Partizana. Na zborovanju bodo govorili poslanski kandidati našega okraja. Občinski odbor Socialistične zveze vabi k čimvečji udeležbi!

Vse za avto cesto

• V glavnem štabu mladih delovnih brigad (MDB), ki se je začelo na zdravilišču Smarješke Toplice, je bilo že drugi dan po prihodu nadveč živahnograzapravljanje o krajevnih gospodarskih vprašanjih, ki je reprezentiral zbor, podpredsednik Izvršnega sveta ljudske republike Slovenije, tovarš Viktor Avbelj. Dvorana zadružnega doma je bila polna volivcev iz Mirne peči in okolice, kot se ni bila. Zborovanje se je udeležilo okoli 250 ljudi.

• Priprave tek托 v redu in celo vreme je ugodno, nam je povedal tovarš komandant 4. marca. »Zdaj bomo določili komandanze za posamezne sektorje. Ti morajo takoj na mesto, še pred prihodom brigad, da bodo sodelovali pri postavljanju naselij,« je dodal tovarš Novkovič.

• Ta dan so bili »štavovci« razen Angelca že vsi v rjavkastih delovnih oblikah. Pri pomerjanju so med smehom ugotovili, da je najmočnejši med njimi Milan Gerzelj, lanski komandan mladičnih brigad s ceste Novo mesto — Smednik.

• »Milane, ti češ na najti sektor, ker si najti!« mu je sneje obljubil komandan glavnega štaba.

• Prve brigade so medtem prišle. Novomeška je že od predzadnjega ponedeljka delala v Novem mestu pri kopanju jarkov za vodovod in Ločni in Mačkovcu in pri zajetivu vode na Kričeljevem.

• Vse je pripravljeno tudi za dobro počitno službo vzdolj avto ceste. Poseben kamion bo vsak dan pripravil vsem področnim poštam ob avto cesti novo pošto in spet vozil v Brežice vse počitne pošiljke brigadirjev.

• Pošto bodo pobrali kurirji v vseh naseljih in jo sproti dostavljali kra-

jevnim poštam. Posebna telefonska linija bo vezala vsa gradbišča in naselja; štab v otoškem gradu bo s štirimi linijami posebej zvezan z novomeško okrajsko pošto. Republiška pošta uprava je že poslala na avto cesto 50 strokovnih delavcev, ki bodo s pomočjo prvih brigadirjev opravili vsa potrebna dela.

• Profesor Janko Jarc, upravnik Dolenjskega muzeja, je 3. marca predaval v Smarjeških Toplicah članom glavnega štaba o zgodovinski preteklosti Dolenjske in njenem deležu v kulturni in narodnostni zgodovini naših domovin. Ob tej priložnosti so sklenili, da si bo štab s komandanči taborišč ogledal še pred začetkom glavnih del vse zgodovinske in naravne znamenitosti ob trasi, da bodo v brigadah lahko z njimi seznanjali mladino, ki pride k nam iz vseh jugoslovenskih republik.

• Od 16 naselij, ki so jih pričale postavljati prve brigade vzdolj trase avto ceste Ljubljana-Zagreb, jih bo bilo 13 ob slovenskih 61 kilometrih. Prvo naselje ob hrvaški meji sem bo Mokrice pod znamenjem starim gradom, potem se vrste Ribnica, Prilipe in Gmajna. Na Gmajni bodo morali brigadirji skopati nekaj vodnjakov ter poskrbeti za električno napajavo. Brigadirji, ki bodo živelj v naseljih Dragi in Gorenje, Kremovo, bodo lahko uporabili tudi prosvetno dvorano v Beli cerkvi. Blizu Novega mesta bo naselje Mačkovec, višje pa na naselje Dol. Kričeljevo, kjer bodo brigadirji tudi napeljali luc. Elektrike niti niti v Sentjurju in Lukovici, kamor bo zdaj prišla z brigadirji, saj bodo v obliki krajih naselja. Dvanajst naselje bo v Trebnjem, kjer bodo brigadirji lahko uporabljali kulturno dvorano s kinoaparatu in televadnicami.

• Vseh naseljih bo stalo 83 barak, poleti pa tudi več sto šotorov.

• Priprave za začetek del na avto cesti bodo navzakon kraljevskemu rodu končane do 1. aprila, ko pričnejo redno delati. Med jugoslovansko mladino je za avto cesto izredne zanimanje, saj se je prijavilo nad 150.000 mladičev, izbranih bo pa le 55.000, zelo najpospolnejših in najboljših. Tačnije bo letos sodobno opredeljeno. Vsako bo imelo televizijski sprejemnik, svojo kino dvoranico, radio, razglasno postajo in pod. Večji problem bo preskrba z vodo, ker so zahteve sanitarne službe velike.

• Mladine se bo lahko vsestransko športno uveljavljala. Za razliko od prejšnjih delovnih akcij letos ne bo težišče na amaterizmu brigadirjev, temveč na sporedno — nudili jim bomo bogat in kvalitetno sporedno najrazličnejših prireditv.

• Državni

Nalog več kot dovolj!

Konec februarja je okrajna zadružna zveza v Novem mestu sklicalna v Črnomilju posvetovanje s predstavniki zadruž, da Beli krajine o dosedanjem delu kmetijske proizvajalne zveze za Belo krajino in njenih bodotih nalogah.

V razpravi so predstavniki zadruž podutarili, da je tako medzadružna organizacija za pospeševanje kmetijstva v Beli krajini nujno potrebna in da je z dosedanjim delom upravljila svoj obstop. Potrebno je jo le še krepiti, zlasti pa urediti njeno vzdrževanje.

Predloga, da bi k dejavnosti kmetijske proizvajalne zveze priključili še gozdarstvo v Beli krajini, niso sprejeli, ker bi bilo to v Skodo nege gozdom in vzdrževanja gozdnih naprav. Po delši razpravi so se zedinili, da naj dobi kmetijska proizvajalna zveza dotacije do časa, ko se bo lahko vzdrževala iz lastnih sredstev. Pri tem so se podutarili, da opravlja proizvajalna zveza v razvijenju belo-

krajskega kmetijstva pionirskega dela, zato ni mogoče upati, da se bo že v pričetku postavila na lastne finančne noge.

Obrisne naloge, ki jih ima ta medzadružna organizacija v Beli krajini, niso lahke in terjajo obično naprov. Proizvajalna zveza zaposluje dva agronomov. Lanj je bilo težje dela na urejanju višnjevih in orehovih sadov ter v priravah za rigoljanje neplodnih površin. Dosegaj je urejenih 25 hektarov sadnjakov, pričeli pa so tudi z rigoljanjem stenjnikov, čeprav zaenkrat v manjšem obsegu.

Nujno je, da ima proizvajalna zveza lastne stroje za rigoljanje in drugo obdelavo zemlje. Z najetimi stroji gre delo le počasi naprej, vsak stroj pa tudi ni primeren za uporabo v vseh področjih.

Tisoč hektarov neplodnih površin, kjer bi lahko rastla pšenica in druge donosne rastline, stari in izčrpani vinogradni in skrajno nizki hektarski donosi v Beli krajini — vse to nazna-

nja svojim lastnikom, katera pot velja iz te zaostalosti. Zadružne organizacije, ki so to pot že nastopile, pa čaka naloge, da bodo zgled za belokrajsko kmetijstvo. Osrednjo vlogo pri tem pa mora imeti kmetijska proizvajalna zveza.

Iz NOVOTEKSA

Kot so poročali na plenumu obč. sindikalnega sveta Novo mesto članov iz NOVOTEKSA, delo njihove sindikalne organizacije doslej ni bilo zadovoljivo, saj pa so ga pozivali. Priredili so strokovni tečaj za mlade delavce, da bodo bolj delali in več zaslužili. Letni zadnjek ženskega gospodarjenja je lep, kot še ni bil.

V podjetju imajo obratno menzo, v kateri dobre delavce in uslužbenike tovarne zdravijo, da morajo zunanji ministri načeti temeljna politika vprašanja. Kaj so stemejna politična vprašanja, si vsakodobno predstavlja po svoje. Tudi John Foster Dulles je bil v Washingtonu; da so privojili v konferenco zunanjih ministrov, ki naj bi pripravili srečanje »največjih kalibrov?« Storil je pač tisto, kar je bil sanj najbolj naravno. Zapičil se je v sovjetski predlog, naj bi se sestalo trideset zunanjih ministrov, z ugotovitvijo, da je to odločno preveč, ker se v tolikani mnogici ene ne ničesar narediti. In se to je izjavil, da morajo zunanjii ministri načeti temeljna politika vprašanja. Kaj so stemejna politična vprašanja, si vsakodobno predstavlja po svoje. Tudi John Foster Dulles. Eden njegovih najljubših konjičkov je namreč ta, da bi bilo treba v najkrajšem času na najvišji ravni začeti razpravljati o stanju v vzhodnoevropskih državah. ZDA bi namreč že vedno rade nekako dokazale, da jih družbeni sistem v vzhodnoevropskih državah »nezakonite in da tam «nekaj ni v redus. Kajpak lahko takšne zahteve vzbujajo na nasprotni strani samo slabovojo in tako zmanjšajo izglede za spoznaj med velikimi — saj kaže, da bo do razgovorov slekoprej vendarje prilis.

Mnogo premalo pa se delavci v NOVOTEKSA — a tudi v drugih podjetjih ni veliko boljše — zanimalo za razne občinske probleme. Res pa je tudi, da so bili kolektivi s temi problemi dosegli slabogezinjeni. To je treba v bodoči izboljšati.

S SEJE SVETA ZA NOTRANJE ZADEVE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA NOVO MESTO

Se res pobolišujemo?

Poročilo tajništva za notranje zadeve OLO Novo mesto na prvi seji sveta za notranje zadeve bi lahko i manovali zbirni slabosti, kaznivih dejanj, prekrškov in drugih negativnih lastnosti ljudi. Vsekakor je ta zbirnik tudi za leto 1957 zelo pester, vendar manj obsezen, kot je bil prejšnje leto. Tudi v tem zbirniku, kot v celotnem delu tajništva za notranje zadeve, se vedno bolj čuti vpliv družbenega upravljanja v gospodarstvu in vzgojni ukrepov naših organov, ki storbe za poštene odnose v družbi ter se bore za odpravo človeških slabosti.

Lani smo imeli v okraju 734 kaznivih dejanj, pri katerih je bilo udeleženih 808 oseb, predlanskim pa 1174 kaznivih dejanj s 1307 udeležencem. Kaznivih dejanj zoper življenje in telo je bilo lani 135 (52 manj kot prejšnje leto). Občutno se padla kazniva dejanja zoper narodno gospodarstvo — od 135 na 33, zoper družbeno premoženje pa od 525 na 325. Močno se je znižalo število kaznivih dejanj gospodarskega kriminala, nevesnjene poslovovanja, nedovoljene trgovine, prekupevanja z valutami, uničevanje gozdrov in nezakonitega lova. Nezakoniti ribolov pa je poraste.

Najtečji primer gospodarskega kriminala je bil odkrit v Destilaciji Mirna, kjer je blagajnica poverila približno poldrag milijon din. Tatvina ljudskega denarja je bila ugotovljena tudi v občini Kostanjevica Podbojje, kjer je neka uslužbenka postopoma vzela iz blagajne nad 120.000 din. Nasvajec manjšemu številu kaznivih dejanj je bilo lani skoda zaradi prekrškov 89.111.575. Torej se vedno velika družbena škoda.

Na zmanjšanje gospodarskega kriminala vpliva nedovoljno, večja družbena kontrola, javno ozigosjanje dosedanjih primerov (kar vzgojno vpliva), poglibljeno družbeno upravljanje in drugo.

Potrebitno je tudi poudariti, da je bila kaznovana politika ublažena. Mnogi kaznovani državljanov ni. Organi tajništva za notranje zadeve so se omejili bolj na proučevanje in opozarjanje. Mnoge manjše prekrške so organi LM rešili s poravnami med prizadetimi. Takih poravnav je bilo lani 166. Naspoln je bil v delu organov LM

zabeležen viden napredok, kar je posledica njihovega stalnega strokovnega izpopolnjevanja.

V pretekli močnejši udarci

Zoper življenje in telo je bilo lani 135 kaznivih dejanj, predlanskim pa 187. Kaže pa, da so pretepadci lani krepejši manj kot predlanskim. Uboja sta bila lani dva, predlanskim trije: hudo telesnih poškodb, kar je bilo lani 31, nasproti 19 leta 1956. Lekhih telesnih poškodb je bilo 53 manj kot predlanskim. Nad polovico hudi telesnih poškodb je bilo manjšen pri pretepadcih pijačnih oseb.

Samomorov je bilo lani 14, smrtni nezgodni 2, požar poslopij in drugih objektov 29, požarov pa 23. Lekomiselnost zatevata vsako leto hude žrtve. Z eksplozivom — večinoma s staro municijo — je bilo lani 12 nešreč, to je tri več kot prejšnje leto.

V 47 primerih so sodniki za prekrški izrekli zaporne kazni, ki so skupno 878 dni zapora, v 739 primerih so načolniki denarno kaznen, v 723 pa kaznen ukora. Prestopniki so bili kaznovani skupno na 1.336.810 din kazni, kar je za 865.000 din manj kot prejšnje leto.

Poseben problem, s katerim se ukvarja organi tajništva za notranje zadeve in tudi svet, so Ciganji. Svet je predlagal občinskim ljudskim odborom naj doletijo kraje, kjer se Ciganji

osebe, poškodovane pri teh nešrečah, bodo dostrinili invalidi. Po vojni je bilo v načrtu skupno že 109 nešreč s starim orodjem in razstrelivom. Pri teh je bilo 43 smrtnih primerov in 62 primerov hude telesne poškodbe. Načrte se pri tem posreči otrok, kar kaže, da smo po vojnici plati v tem pogledu premalo storili.

Od 21 na 3,5 odstotku

Sprememba kaznovalne politike se kaže v številkah sodnikov za prekrške. Leta 1956 je bilo kaznovanov v okraju okoli 21 odstotkov prebivalstva, lani pa le 3,5 odstotka. Starje občinski in en okrajni sodnik na prekrški so imeli lani kar 68,1 odstotkov manj prijav kot prejšnje leto.

V 47 primerih so sodniki za prekrški izrekli zaporne kazni, ki so skupno 878 dni zapora, v 739 primerih so načolniki denarno kaznen, v 723 pa kaznen ukora. Prestopniki so bili kaznovani skupno na 1.336.810 din kazni, kar je za 865.000 din manj kot prejšnje leto.

Poseben problem, s katerim se ukvarja organi tajništva za notranje zadeve in tudi svet, so Ciganji. Svet je predlagal občinskim ljudskim odborom naj doletijo kraje, kjer se Ciganji

lahko naseljujejo. To je prvi ukrep za postopno reševanje te-
ga problema, zato bi moral ljudski odbori sprejeti sklepne in jih izvajati. Težave s Ciganji pa mogoče rešiti le s prevzgo-
ljivijo teh ljudi.

Svet za notranje zadeve je na seji obnavljal še druga vprašanja s tega področja. Uskušben-
stvo tajništva se stalno manjša, zato pa mora biti njegovo delo kvalitetnejše ter mora imeti za uspešno opravljanje nalog potrebnih pripomočke. Treba je poudariti, da delajo in žive orga-
ni tajništva načeljek v težkih pogojih. Mnogi uslužbeni-

ci so brez stanovanj v krajih službovanja ali imajo najslabša stanovanja (podstrešna, podklet-
na ali pa celo v župniščih), torej
tamen, kjer drugi nobejo stanovanje. Navzak temu opravljajo svojo službo vsesto in s čutom odgovornosti. Nod in dan bde nad varnostjo imetja in ljudi.

Družbeno upravljanje v posloih notranjih zadev je eden od korakov za vedno širje vključevanje državljanov za reševanje družbenih problemov s tega področja. Za sveti za notranje zadeve in splošne zadeve pri občinskih ljudskih odborih še niso našli pravne vsebine dela. Ko bo dosegnoš to, bomo lahko tudi glede zmanjševanja in odpravljanja kaznivih dejanj dosegli še večje uspehe.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

• BEOGRAD — Državni sekretar za sumanje zadeve Koča Popović je izjavil, da pomeni nadaljevanje poskusov z raznopravnim jedrskim orodjem že dejansko voljno proti Slovensvi. Ta izjava je prisila zelo o pravem času; britanski ministrski predsednik Macmillan je namreč že izdal navodila za priprave na prvo letotočno britansko poskusno eksplozijo vodikove bombe.

• DAMASK — Predsednik Združene arabske republike Naser in jemenski princ El Badr sta podpisala protokol o prijateljstvu Jemena z ZAR. Predsednik Naser bo kmalu obiskal Jemen.

• LONDON — Britanske amburiste spet tarejo hude skrbi. Na levem krilu njihove stranke je načrtna morska zvezda, ki kaže na skupino, ki se je nadela imenom »Za zavzetje socializma«. Njen vodja je Ian Mikardo, njen cilj pa je, da se Britanija odpreje uporabi jedrskega orodja v vsakem primeru in da laburistična stranka spremlja »resnično socialistični program notranjega razvoja«. Vodstvo stranke si dela sive lase zaradi tega, ker bi rado popolnilo načrte enotne stranke, ki ima precej možnosti za uspeh.

• PARIZ — Tukaj so odkrili veliki titropski afero. Več pariskih tvrdk je namreč odpremial alžirskim upornikom večike pošiljke obutve v družbeni materiali. Preklicava je v teku.

• LONDON — Sporočili so, da je britanski obrambni ministru Duncan Sandys v mesecu maju obiskal sovjetski prestolnico Moskvo. Menijo, da bo s tem obiskom Britanija spet poskusila preveriti posredniško vlogo med obema glavnima sestovnima velečlanima.

• ATENE — Novi ministrski predsednik Georgakopoulos je ustavil novo vlado. V enem prvih zakonskih predlogov namenjava novi ministrski predsednik sprožiti vprašanje voiljnega zakona.

Odkup nepremičnin za avtocesto

Pred pričetkom gradnje avtomobilske ceste je potreben vse ureditvi z lastniki zemlje, koder so ga vredna. Odstraniti treba tudi stari vec stavbi. Za ureditev teh vpravjanj so dve nezakonite možnosti: dogovor z lastnikom ali razstavitev po postopku.

Komisija, ki urejajo ta vpravjanja na terenu, delajo predvsem po prvem načinu, to je na osnovi dogovora med lastnikom in investitorjem, čeprav je to za investitorje morda nekoliko draže. Po tem postopku investitor odkupuje od lastnika zemlje in posamezne stavbe, ki jih je treba zaradi ceste razstaviti.

Ceprav je bilo sem in tudi možno dosegeti s posameznim sporazumno prodajo z daljšimi razgovori, je dosegel delo poteka-

lo kar v redu. Lastniki parcel in stavb pa pravilno razumejo, za kaj gre in kakšnega pomena bo imela cesta za naše gospodarstvo, in ker vidijo še, da dela komisija posteno in je investitor pripravljen plačati pravilno odškodnino, ne delajo te.

Komisija oceni vsako zemljišče po stvari vrednosti. Osnovna od-

dneh. Pri plačilu stavb pa investitor zadrži 30 odstotkov dogovorjene cene za primer, da prodaja le do 1. aprila odstrani stavbe. Tisti, ki bodo do tega roka izpolnili obvezno, bodo dobili izplačano takoj po izpolnitvi se tih zadržanj 30 odstotkov.

Glavni pomici lastnikov stavb, ki ga je treba odstraniti, je — kar bodo prišli na takoj odločiti, da preprečijo, da se bodo dostrinili invalidi. Marsikdo bi se takoj odločil, da prepreči investitorje, da bo do 1. aprila odstranil stavbe, tudi vec znamenje, da je treba dostraniti lastnik sam. To pa je združeno z določenimi težavami, tako glede gradiva kot sirokovih mostov. Komisija bo na odločenjem mestu priporočila, da imajo takci graditelji prednost pri nakupu gradiva in da ne bi imeli težav pri izposlovanju sečnih dovoljenj za potrebnih les.

Ker so v sestavu komisije tudi predstavniki občinskih ljudskih odborov, upajo, da bodo ljudski odbori ustregli takim zaradi avtoceste.

Dosedal je komisija za odkup stavb, Ruhni vas! načelni celovit občinski odbor odstranil tudi v Dolenjski Komisiji še niso zaključili dela, ker jih je oviral zadnji sneg. Rok je zelo kratek, zato le treba z vsemi pripravnimi deli hiteti.

1 kemijškega tehnika z diplomom TSS, lahko tudi brez prakse, in z izučena soderja, večja strojne delo sprejme takoj podjetje Slovenija vino, Ljubljana, obrat.

BELAS, Crnomelj

kupna cena je desetkratni katastrski donos. Mimo tega plača investitor tudi morebitne posevke na odkupljenem zemljišču, prav tako stroške gnojenja in drugo. Sadno dnevje plačujev prav tako po vrednosti. Les sadnega drevja, ki ga je treba posekati, ostane lastniku, mora ga pa odstraniti do 1. aprila, drugače mu ne bodo pridržali.

Za odkup stavb delo posebnih komisija. Ta oceni vsako stavbo poselje, kot bi bila grajena sedaj ter odobrije doseganje izrabljenočnosti. Načelni celovit občinski odbor je investitor brez odbrekov. Pogoj je, da investitor bodo zaveženi, da do 1. aprila odstraniti stavbo. V tem primeru mu imamo dogovorenega plačila ostane tudi ves material. Ce pa ne do 1. aprila odstraniti stavbe, napravi pa to investitor na njeve stroške in zadrži tudi material.

Mimo odškodnine za stavbe plačuje investitor tudi odškodnino za preseljenje in vseljivo do novo stavbo. V primerih, kjer bo lastnik imel včelo stroške zaradi dovoza gradiva za novo stavbo, investitor tudi za priznati odš

Naše osnovne šole in njihovi problemi ob letošnjem prvem polletju

(Nadaljevanje)

5. Mokronoska občina ima 5 osnovnih šol. V njih poučuje 16 ženskih učnih moči in 2 moški. V odstotkih izraženo je bil v tej občini dosežen najslabši učni uspeh — že 69,3%, kar je za 6,2% slabši od okrajnega povprečja. To pa ni čudno, ko ugotovimo, da na Jelševcu in na Trebelnem niso dosegli v četrtnih razredih niti 50% uspeha. Ne vem, če za to vedo šolski odbori teh dveh ustanov, če so o tem že razpravljali in kako misijo tako stanje popravili. Zadovoljivo niso učni uspehi v Klenoviku, kjer imajo za 106 učence le eno učilnico v privatni stavbi. Na Jelševcu, Klenoviku in na Trebelnem morajo šolski odbori pomagati k zboljšanju šolskega obiska. Na Jelševcu je v III. razredu le 77,56%, v IV. razredu pa samo 61,5% obisk. To je tudi vzrok, da je v občini Mokronog najslabši šolski obisk.

6. Občina Novo mesto je po površini in po številu prebivalstva pa tudi po številu šoloobveznih otrok največja občina v okraju. Na osnovnih šolah je 2640 učencev, ki jih poučuje 80 učnih moči. Od teh je 11 moških, kar je 12,5%. Učeni uspehi je v celotni občini še kar zadovoljiv. Najboljši uspehi v odstotkih in sicer 91,84% pa tudi dejansko znanje učencev je najboljše na osnovni šoli v Novem mestu. Tu so seveda najboljši pogodi z ozrom na prostore, učila, učni kader; starši kažejo več zanimanja, saj razen drugega pomagajo doma otrokom pri učenju, obiskujejo redno rodiljske sestanke in aktivno delajo v šolskem odboru.

Velikega pomena je dejstvo, da se učenci prav vsakega razreda učijo v posebni učilnici. Tu n. pr. učitelj v enem dopoldnevu obravnavata vsako uro eno tvarino, v učilnici s 5 razredoma hkrati pa bi učitelj po pravilu moral obravnavati vsako uro za vsak razred posebno, to je se pravi, na uro pet tem ali v dopoldnevu 20 - 25 tem. Tako delajo v nemomote, pri takem

delu je znanje učencev mnogo slabše. Iz tega ponovno zaključujemo: Učenje višjih razredov nizozemiranih šol je nujno treba prešolati v sosednjem organiziranju, sicer bodo za slabše uspehe učencev odgovorni krajinski činitelji in starši sami

du. O tem stanju bomo razpravljali na oziroma konferencah.

V Grčevju se je šolski obisk zboljšal in zato tudi učni uspehi.

Na ostalih šolah v tej občini je šolski obisk in učni uspehi kar zadovoljivi.

Naša želja je, da vseh učencev naših šol bodo v letu 1967/68 dosegli v četrtnih razredih niti 50% uspeha. Ne vem, če za to vedo šolski odbori teh dveh ustanov, če so o tem že razpravljali in kako misijo tako stanje popravili. Zadovoljivo niso učni uspehi v Klenoviku, kjer imajo za 106 učencev le eno učilnico v privatni stavbi. Na Jelševcu, Klenoviku in na Trebelnem morajo šolski odbori pomagati k zboljšanju šolskega obiska. Na Jelševcu je v III. razredu le 77,56%, v IV. razredu pa samo 61,5% obisk. To je tudi vzrok, da je v občini Mokronog najslabši šolski obisk.

7. Občina Semič spada med najmanjše občine, saj samo v tej nimamo nobene osemštekte

(Grčevje, Globoko, Trška gora, itd.).

V tej občini so slabši učni uspehi v Brusnicah, v I. razredu pa samo 60%, v IV. razredu pa samo 65%. Na šoli Dolž je celoten učni uspeh je 59,41% dejpravljajo prav primerne učne prostore in dovolj učnega kadra. Učenci nimajo učnih knjig in drugih pripomočkov. Zanimati se je treba, ker je tako stanje že nekaj let. Tudi v Podgradu se slabe razmere še niso popravile. Javno smo že govorili o slabšem šolskem obisku in še slabših učnih uspehih.

V letosnjem šolskem letu en učence se nobenkrat ni bil v šoli, nekateri pa so toliko manjkal, da je obisk le 87,39%, učni uspehi 68,31%, od 12 učencev v sedmem razredu pa je kar pet neocenjenih. Čudim se, da šolski odbor dopušča tem posameznikom metati tako slabo senco na celotno šolo v Podgradu.

S SEMIČEM ZA NOVIM USPEHOM

8. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

(Konec prihodnjih)

S ŠOLA NA ČATEŽU RASTE IZ TAL. O njej so se pogovorili tudi na zadnjem predvolilnem zborovanju in sklenili, da bodo nadaljevali z začetimi deli, dokler ne bo pod streho in taka, kot jo želijo imeti.

(Grčevje, Globoko, Trška gora, itd.).

V tej občini so slabši učni uspehi v Brusnicah, v I. razredu pa samo 60%, v IV. razredu pa samo 65%. Na šoli Dolž je celoten učni uspeh je 59,41% dejpravljajo prav primerne učne prostore in dovolj učnega kadra. Učenci nimajo učnih knjig in drugih pripomočkov. Zanimati se je treba, ker je tako stanje že nekaj let. Tudi v Podgradu se slabe razmere še niso popravile. Javno smo že govorili o slabšem šolskem obisku in še slabših učnih uspehih.

V letosnjem šolskem letu en učence se nobenkrat ni bil v šoli, nekateri pa so toliko manjkal, da je obisk le 87,39%, učni uspehi 68,31%, od 12 učencev v sedmem razredu pa je kar pet neocenjenih. Čudim se, da šolski odbor dopušča tem posameznikom metati tako slabo senco na celotno šolo v Podgradu.

S SEMIČEM ZA NOVIM USPEHOM

9. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

10. Občina Semič spada med najmanjše občine, saj samo v tej nimamo nobene osemštekte

(Grčevje, Globoko, Trška gora, itd.).

V tej občini so slabši učni uspehi v Brusnicah, v I. razredu pa samo 60%, v IV. razredu pa samo 65%. Na šoli Dolž je celoten učni uspeh je 59,41% dejpravljajo prav primerne učne prostore in dovolj učnega kadra. Učenci nimajo učnih knjig in drugih pripomočkov. Zanimati se je treba, ker je tako stanje že nekaj let. Tudi v Podgradu se slabe razmere še niso popravile. Javno smo že govorili o slabšem šolskem obisku in še slabših učnih uspehih.

V letosnjem šolskem letu en učence se nobenkrat ni bil v šoli, nekateri pa so toliko manjkal, da je obisk le 87,39%, učni uspehi 68,31%, od 12 učencev v sedmem razredu pa je kar pet neocenjenih. Čudim se, da šolski odbor dopušča tem posameznikom metati tako slabo senco na celotno šolo v Podgradu.

S SEMIČEM ZA NOVIM USPEHOM

11. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

12. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

13. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

14. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

15. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

16. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

17. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

18. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

19. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

20. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

21. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

22. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

23. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

24. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

25. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

26. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

27. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

28. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

29. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

30. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

31. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

32. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

33. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa morebiti v Novo mesto.

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V SEMIČU

34. Občina Straža-Toplice ima od sedmih osnovnih šol kar pet najnižje organiziranih. Reforma šolstva predvideva iz vseh teh petih šol prešolanje učencev v višjih razredih v Dol. Toplice in Vavto vas, z Laz pa more

25 milijonov lir so ukradli

Pred kratkim so v Miljanu (v Italiji) doživeljali gangsterski napad, ki je na las podoben ...

Rakete proti gozdним požarom

V ZDA so sestavili nov tip raket — za mornarske namene. Uporabljali jih bodo proti gozdnim požarom, ki v mnogih deljih vsako leto povzroča velikansko škodo. Raketa vsebuje 30 litrov močnega kemičnega sredstva za gašenje. Raketa ga razprši podve v obliki dežja in zajame 400 kvadratnih metrov peštora.

4 kg težka postelja

Konstruktor Matičević ima že nekaj patentov na razne izume. Zadnji njegov izdelek je zložljiva postelja za dom in letovanja, ki jo mimo gred lahko spremeniš v fotel ali ležalnik s sončnikom. Postelja je težka le 4 kg in pol, vendar pa bo 7000 din. Lesno-industrijsko podjetje na Reki bo že v naslednjih mesecih izdelalo okrog 15 tisoč takih postelj.

Omejevanje porodov v Indiji

V Indiji imajo edalje ved porodov, ki otežkočajo vse socialne ukrepe. Prenaseljenost dežele je napotila indijsko vladado, da je sklenila uvesti kontrolo porodov. V tisočih indijskih vseh so začeli brezplačno razdeljevati ženam tablete za preprečevanje spodjetja. Vlada namerava zgraditi nekaj tovarna za izdelovanje teh tablet, da bi jih imela oblasti dovolj na za logi.

Kuharjevi na Dobah dobivajo pisma...

SPOSTOVANA DRUŽINA KUHAR!

Doma pri sprejemniku sem poslušal oddajo »Pokaži kaj znaš«. Kot glasbenik in skladatelj sem Vas ocenil za prvo mesto in to po vesti in poštenju, ker ste zaigrali ritmično in mušikalno z veliko smisla za muziko. Cudim se komisiji, da so ocenili pevca kar z desetimi točkami. In to za petje dveh bedastih šaperjev. Torej tak namen je, pojiti »zamorsko-glasbo. Cestitam Vam k moralni prvi nagradi, taka ocena je splošna od vseh Ljubljancov, s katerimi govorim. Vztra-

jaja pri Vašem ansamblu in muzicirajte še z večjo vmeno in veseljem. Uspeh ne bo izostal! Celoten kvintet z Vami na čelu pozdravlja

prof. JANKO GREGORC, skladatelj

Ljubljana, dne 24. februarja 1958

POZDRAV GRADITELJEM AVTO CESTE LJUBLJANA-ZAGREB

Z znojem mladih brigadirjev

Spet se bliža pomlad, prav tako po mlad kot leta 1948, pred desetimi leti. Tudi tedaj je bilo vse živo med mladincami in tudi nas je zanjelo polet. Udeležili sem se del na avto cesti Zagreb—Beograd. Prišel sem na cesto takoj ob začetku del, zapustil sem jo pa, ko je bila izročena promet. Nepozabno mi je ostalo v spominu vse, kar sem v teh treh letih doživel. Nepozabna so junaštva, neizbrisni je lik Titove mladine, ki se je izrazil v borbi za izgradnjo prve petletke. Neverjetno je, kar mladina v svojem začetku lahko napravi. In danes, prav kot pred desetimi leti, se mladina spet pripravlja na delo. Po vsej naši domovini se mladinci in mladinke z veseljem pripravljajo na zgraditev ceste Ljubljana—Zagreb.

V dosedaj zgrajeno avto cesto Beograd—Zagreb, je vloženo dosti truda. Trasi ceste je zalita z znojem mladih graditeljev, ki so v trup ceste vgradili 17,660.187 m² zmernih. Večji del te zemlje je bil prevozen s samokolnicami. Prevozili smo 635.766.732 samokolnic zemlje! Ves čas med delom je mladina tekmovala. Spominjam se četvorke iz brigadirjev — Alije Sirotanovića, ki je v tek-

movanju na čast rojstnega dne maršala Tita prekorčila dnevno nalogo za 500 odstotkov. Neneto je bilo podobnih primerov, ki so bili v ponos brigadam.

Razni material — peseck, kamnen in drugo — so vozili na gradbišče iz 36 različnih nahajališč iz vse naše domovine. Delo z asfaltom steje med najtežje. V zgornji in spodnji sloj ceste je vgrajeno 98.680 ton asfaltne mase. Avtomobilská cesta Beograd—Zagreb je dolga 382 km, od tega je 273 km betonske ceste, 74 km asfaltne in 35 km je obloženih s kockami. Cesto veže 285 večjih mostov v skupni dolžini 1192 m. Eden največjih je most na Bosutu, dolg 140 metrov. Tudi viadukt pri Novskem spa da med največje objekte avtoceste, dolg je 155 m. Samo vanj je vgrajenih 132.000 betona in 150.000 kg železa. Dolžina nadvozov na tej cesti znaša 386 metrov.

Takrat je naš mladini prisloilo na pomor tudi 24 inozemskih brigadirjev s preko 2000 mladincem. Veliko pozornost smo posvečali kulturno-prosvetnemu delu. Okoli 20.107 mladincov ni bilo pismenih, pa smo jih mi naučili pisati. Z raznimi predavanji smo mladino seznanjali tudi s političnim stanjem doma in svetu. Brigadirji smo imeli tudi športne dneve

in priredili smo več kulturnih festivalov. Vsi mladinci so z veseljem sodelovali pri predvojnski vzgoji, vedeni, da jim bo to koristilo ko bodo v vrstah JLA.

Skratka: mladina v brigadah se lahko vsestransko udejstvuje in izobražuje, zato je geslo: »Mi gradimo socialistični, socialistični gradni naš«, povsem umestno. Zadnji zbor mladine na cesti Beograd—Zagreb je sklical komandant staba, ki je predal zastavo Belopoljski brigadi, ki je zmagala na zadnjem tekmovanju. Ob tej priložnosti je komandant rekel: »Uresničena je zamisel tovariša Tita. Trud 35.000 graditeljev je rodil sad. Avtocesta bratstva in enotnosti veže za vedno dve bratski mesti, dve bratski republike.«

Se ne bo minilo leto dni, ko bomo lahko rekli: Cesta Ljubljana—Beograd bo za vedno postala vez med tremi bratiskimi republikami in za vedno bo vse naše narode.

Zato pošljili smo »stari« brigadirji z avto ceste Zagreb—Beograd tople tovariske pozdrave mladim graditeljem avto ceste Ljubljana—Zagreb!

Bojan Fabjan

49. Moj oče je že vedel, kaj je treba storiti. Poslal je službenika na bazar, nato pa odšel v hišo in prinesel na verando vse sadje, kar ga je bilo doma, ter ga stresel na tla. Opica je zmajala z glavo, česa da je premajhna odkupnina. Če nekaj minut je službenik prinesel velikansko posodo banan. Pavian je pri priči zlezel z drevesa in bilo je čudovito, kako je prinesel na tla košaro. Otročiček je v košari ležal spet na verandi in mirno spal, pavian pa je sedel na kupu banan in s čudnim kričanjem klical še druge opice na pojedino.

50. Komaj smo otroka odnesli v hišo in zaklenili vrata na verando, smo že slišali, kako se opice z vseh strani približujejo, krlice in se klječajo, skacejo na drevesa do drevesa in nato na našo streho — bum, bum, bum. Če kakih deset minut je bila veranda že prav parlament glasnih opic, ki so se mastile s sadjem in zraven vsevprek blebatelo. Odštek smo zelo pazili na otroka. Če je ležal na prostem, je moral biti vedno kdo pri njem, bodisi moški ali ženska, in ga s palico v roki varovati ugrabljenja.

51. Ko sem se zdaj spomnil, kaj se je pred leti pripetilo moji sestri, sem poklical karavanarje, ki so bili še vedno tukaj, in jim povedal, da je morala opica nekoga okrasti. Na žalost se je pokazalo, da imam popolnomo prav, kajti eden izmed njih je ravnokar obdolžil svojega blapeca, da mu je ukrašel denarnico. Svetoval sem jim, naj kupijo nekaj banan in jih nastavijo pod drevo; opica bo prej ali siej zlezla na tla, pustila denarnico v nemar in pobrala banane. Najprej sem se moral sramovati svojega slona, zdaj pa me je razjedila še opica.

52. Spet sem šel v mesto. Pri sebi sem imel paličo z bodlicami, da bi slona, če bi hotel pobezljati, nancili, kako se mora vesti. Ustavila sva se pred zlatarjevimi vrati. Ko nahu je zlatar videl, je prišel ven in me vprašal: »Ali bi radi zlate obročke za okle tegale slona?« — »Njegovi okli so prelep, da jih malihili z obročki.« — »Toda moji obročki bili mu zobe le še polepšali.« Zavrnli sem ga: »Mestani si domisljate, da tisto, kar izdelujete, polepšate svojega slona, zdaj pa me je razjedila še opica.«

„En čaj z rumom ...“

Pozdrav graditeljem avtoceste

Slišali smo, da je mladina na VI. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije sklenila zgraditi do 29. novembra 1958 avtocesto Ljubljana — Zagreb. Tega smo se zelo razveseli, saj bo gotovo tudi kdo izmed nas, ki služimo vojaški rok, med temi mladinci. Veseli smo tudi zato, ker bo ta cesta velikega pomena za Dolenjsko; pomagala bo našemu kmetiju za osnovanje in razkrila marsikateremu tujo doljenške lepote.

V malih recepcijih hotela Metropol zavladala za trenutek tisina. Vsi mislimo na 7. točko Uredbe o cestnem prometu LRS, ki prepoveduje vožnjo v vijenjem stanju po javnih cestah. Med izvrševanjem službe

Porazne ugotovitve pri šoferjih avtobusov — Kaj so ugotovili organi Tajništva za notranje zadeve OLO Novo mesto na preizkušnji z ALCOTESTOM

DOKAZ JE ZAPEČATEN..

»Ste kaj pili, šofer?«

V malih recepcijih hotela Metropol zavladala za trenutek tisina. Vsi mislimo na 7. točko Uredbe o cestnem prometu LRS, ki prepoveduje vožnjo v vijenjem stanju po javnih cestah. Med izvrševanjem službe

»Sedaj pa napihnite mehuri.«

Sol je pozelenela...

Taki preizkušnji pravijo ALCOTEST. Alcotest je pravzaprav samo priporoček, s katerim lahko dokažemo vozniku,

»Sedaj pa napihnite mehuri.«

Sol je pozelenela dvakrat bolj!

Kaj bi, ko pa ti prekleti gostilničarji vlijajo toliko rumu v čaj...«

»Ste kaj pili, šofer?«

Jože V., šofer avtobusa na progi Novo mesto—Krško, je odštel:

»Nič. Aja, en čaj sem popil z rumom!«

Akcija, ki jo je prometni oddelek novomeškega TNZ pripravil v populni konspiraciji, je uspela: vsi testirani so bili iznenadni.

Šofer avtobusa Lojzek, ki je tudi »napihnil«, je previdno vprašal:

»Ali ne bi potem smel spiti niti flaške piva, če ves dan v ozemlju, pa sem potem res žejen?«

Pravzaprav uredba prepoveduje kakršenkoli alkohol, toda za eno »flaško« piva ali za čaj, v katerem je res samo slice rumu, bo alkotest tako malo pozelenel, da »oko postave«, tega sploh opazilo ne bo. Torej, Lojzek, zavoljo piva si lahko brez skrbi, kar pa je več...«

Tudi v Vinici je avtobus pravjal.

»Ste kaj pili, šofer?«

»En čaj sem spil.«

»Pa je bilo kaj noter?«

»Ja... nekaj rumu je bilo mendal.«

Kako je pihal šofer Miki

Seveda nismo imeli v načrtu samo avtobusov in kar prvi, ki je prišel na njima na vrsto, da zaviljebi šofer poštega avtomobila:

»Nič nisem pil!«

»Tudi zdaj pri Ferliču ne?«

»Sem pil čaj, ovaj, z žganjem...«

Na Glavnem trgu je bila točka skoraj gneča. Seveda, prvi ponedeljek v mesecu je Pešči, kolesarji, kamioni, otroški vozički — vse to je promet in nihče ne sme biti pijan!

»Pihali so v Putnikovem lokalu. Šoferje amaterje je za-

stopal obrtnik R. D. in samo potrdil statistiko, ki pravi, da začrivo več nesreč vijenjeni amaterji kot pri poklicni vozniki. Sol je namreč...

Vsako ampulo je komisija zapecatala in jo vložila z oznako nazaj v škatlo.

Miki, ki vozi »Kapitána« za Kmetijsko posestvo, se je prisnejal v lokalu:

»Zdaj ste ga pa dobili...«

Pihnil je z vso sapo. »Madona, to je treba pa fino pritisniti...«

Toda — sol je ostala rumena!

»Samо eno mešanco...«

Miličnik je pripravil mehurček.

»Ja, nekaj sem fruščkal. Eno mešanco sem spil.«

Nastavil je ustnik in ..., niti ni še pihnil, ko je začela sila zeleneti; ko je odložil, je bila ampula zelenila od vrha do tal!

Spoštljive smo pogledali traktorja in odstopili za korsak, ko je zatrepetala vrgalica za petnatovki vosek, kajti takoj »mešanci« lahko tudi eksplodira...«

Hrvatski šofer na avtocesti pri Brežicah je rad pihnil mehur, ker je imel čisto vest. Tako ga je zanimal alcotest, da bi kar se malo ostal, »ali kad mi se žuri u Celje po sumporu kleslinu... Dovidenja!...«

Marjan Moškon

Tako ga je napihnil šofer Miloš K. Pred njim na mizi ležata škatki z alcotesti. V usakti je deset ampul s »čudežno« soljo

Io podjetja, za katera ti šoferji vozijo, prihodnjih alcotestov bo sedaj stalna oblika kontrole šoferjev se bodo morali vijenjeni vozniki zagovarjati pred sodnikom za prekrške...«

Domača zdravila